

Farský infolist

Gréckokatolíckej farnosti
Zbudza - Oreské
- dobrovoľný príspevok -
11. 11. - 24. 11. 2024 /č. 24/

Dievčatko, v ktorom býva Boh (21. november)

V byzantskej tradícii sa 21. novembra slávi jeden z dvanástich veľkých sviatkov. Ide o Vstup (Uvedenie) Božej Matky do chrámu. Tento sviatok má jeruzalemský pôvod a je spätý s posviackou jedného chrámu. Mnohé aspekty tohto sviatku, ktoré sú prítomné v liturgických textoch, pochádzajú z Jakubovho protoevanjelia. Ide o apokryf, ktorý mal značný vplyv na kresťanskom Východe i Západe.

Z tohto apokryfu pochádzajú tieto prvky: sprievod dvanástich diev, ktoré sprevádzajú Máriu, s jasným odkazom na evanjeliové podobenstvo („panny nesúce lampy, čím robia radostnou cestu vždy Panne“); Zachariáš, ktorý uvádza Máriu do chrámu a do svätyne svätých („dnes je uvedená do Pánovho chrámu tá, ktorá prijme Boha, Božia Matka, a Zachariáš ju prijíma“); pokrm, ktorým je Mária živená archanjelom Gabrielom, je predobrazom pokrmu, ktorým je Božie Slovo a Sväté Dary, ktoré sa prijímajú v Cirkvi („oddane živená nebeským chlebom, Panna, v Pánovom chráme, porodila si svetu Slovo, chlieb života“).

Liturgické texty oznamujú radosť neba a stvorenia pre tajomstvo, ktoré Boh koná v Božej Matke a jej prostredníctvom. Veľmi mocnými biblickými obrazmi a často aj prostredníctvom protikladov liturgia ukazuje Máriu, ktorá je prijatá do chrámu a ktorá sa sama stáva chrámom a tou, ktorá prijíma; ona je posväteným svätostánkom, dievčatkom, ktoré je aj príbytkom Boha, archou, duchovným chrámom, trónom, palácom, svadobným lôžkom. Ide o tituly, ktoré kresťanská tradícia aplikovala na tajomstvo jej božského materstva („uctievame jej posvätný príbytok, živú archu, ona prijala Slovo, ktoré nikto nemôže obsiahnuť“). Pri sv. liturgiách sa na našom území koná požehnanie detí.

Jeden z tropárov večierne zhrňuje výnimočne krásnym spôsobom celé tajomstvo sviatku: radosť stvorenia, tajomstvo Márie, ktorá sa stala dcérou a Božou Matkou, jej panenstvo a jej materstvo, anjel, ktorý oznamuje dobrú novinu. Tropár sviatku okrem toho predstavuje tento deň ako prelúdiu diela Božej dobrotivosti a spásy, teda vtelenia.

Počnúc 15. novembrom v byzantskej tradícii začína takzvaná „vianočná štyridsiatnica“ (Filipovka). Ide o obdobie, v ktorom sa Cirkev pripravuje na slávenie narodenia Ježiša Krista, a to najmä asketicky. V byzantskej cirkvi bol tento pôst definitívne zavedený niekedy medzi 6. a 8. storočím, hoci o ňom máme zmienky už aj v 4. storočí. Názov „Filipovka“ získal preto, lebo sa začína deň po sviatku sv. apoštola Filipa (14. novembra). Pôstne predpisy pre filipovku boli vždy miernejšie ako pravidlá pre Veľký štyridsaťdňový pôst pred Paschou. Gréckokatolíkov na Slovensku v súčasnosti viaže iba povinnosť zdržiavať sa mäsitých pokrmov v piatok. Na rozdiel od Veľkého pôstu Filipovka nemá vlastné liturgické predpisy.

V bohoslužobných textoch utierne spievame: „Morská obluda vyvrhla zo svojich útrobov ako dieťa Jonáša tak, ako ho prijala; Slovo, po tom, čo sa usídlilo v Panne a prijalo telo, vyšlo z nej, pričom ju zachovalo neporušenou: pretože uchránil matku neporušenú a skazenosť sa jej nedotkla.“

Ikona sviatku ukazuje Božiu Matku, ktorá je prijatá veľkňazom v chráme a privedená Joachimom a Annou. Mária je dievča, ktoré vstupuje do pozemského chrámu, aby sa pripravila na to, že sa stane chrámom Najvyššieho. V rohu ikony je sprievod panien, ktoré Máriu sprevádzali a napravo je archanjel Gabriel, ktorý Márii prináša potravu.

Božia Matka je teda predstavená ako tá, ktorá sa stáva chrámom Krista, obrazom toho, čím sa každý kresťan stáva prostredníctvom krstu. Máriin vstup a život v chráme sú teda aj naším vstupom a naším životom v chráme, ktorým je Kristus, podľa evanjelia. Toto je teda Božia dobrotivosť a spása ľudí: urobiť z nich príbytok Krista Boha medzi ľuďmi, ako to ospevuje tropár sviatku: „Dnešný sviatok nám pripomína dobrotu Božiu a je predzvesťou spásy ľudstva. Do Božieho chrámu slávne vstupuje Panna a všetkým zvestuje príchod Krista.“

Oznamy :

- *štvrtok 21. 11. po sv. liturgii v Zbudzi bude stretnutie so slávnostneprijímajúcimi deťmi*

Kristus medzi nami !

LITURGICKÝ PROGRAM

	Zbudza	Oreské
Po 11. 11.	<i>sv. Ménas, Viktor a Vincent, mučeníci</i>	
		17:30 + Ján (r. Šalatova) /pohrebná s panychídou/
Ut 12. 11.	<i>sv. Jozafát, hieromučeník</i> <i>/odporúčaná sviatok/</i>	
	17:30 + Margita, Jozef (r. Sokolska)	16:30 ZBP Filoména (r. Šimalova)
St 13. 11.	<i>sv. Ján Zlatoústý, biskup</i> <i>/odporúčaná sviatok/</i>	
		17:30 + Marek (r. Chorcholičova)
Št 14. 11.	<i>sv. Filip, apoštol</i>	
	17:30 + Cyril, Anna, Michal (r. Badidova)	
Pi 15. 11.	<i>sv. Gurias, Samónas a Habib, mučeníci a vyznávači</i> <i>(Začiatok filipovky)</i>	
	17:30 + Marián, Gustáv (r. Mandžákova)	
So 16. 11.	<i>sv. Matúš, apoštol a evanjelista</i>	
Ne 17. 11.	26. po Päťdesiatnici - 1. hlas <i>sv. Gregor Divotvorca, biskup</i>	
	10:00 Za farské spoločenstvo	8:30 ZBP Gabriela s rodinou /Príspevok na bývanie - farár/

LITURGICKÝ PROGRAM

	Zbudza	Oreské
Po 18. 11.	<i>sv. Platón a Roman, mučeníci</i>	
	17:30 + Helena, Ján (r. Mandžákova)	16:30 + Filoména, Ján, Ján, Ján (r. Borkova)
Ut 19. 11.	<i>sv. Abdiáš, prorok</i>	
St 20. 11.	<i>Predsviatok Vstupu presvätej Bohorodičky do chrámu</i>	
		17:30 + o. Michal (r. Stankova) /s panychidou/
Št 21. 11.	Vstup presvätej Bohorodičky do chrámu <i>/odporúčaný sviatok - požehnanie detí/</i>	
	18:00 ZBP Denisa, Sofia (r. Sinaiova)	16:30 + Jozef, Sabína, Vladimír, Jozef (r. Kráľova)
Pi 22. 11.	<i>sv. apoštol Filemon a spoločníci</i>	
	17:30 ZBP Jozef, Lýdia	
So 23. 11.	<i>sv. Amfilochios a Gregor, biskupi</i>	
	11:00 - krst	
Ne 24. 11.	Nedeľa Krista Kráľa <i>(myrovanie)</i> <i>sv. Katarína, veľkomučenica</i>	
	8:30 Za uzdravenie - Lenka	10:00 Za farské spoločenstvo

jerej Štefan Jusko tel. 0911 912 553 mail.: jusko.stefan@grkatke.sk
Fb: Farnosť Zbudza-Oreské Web : www.zbudza-oreske.fara.sk